

Από αλλού την περιμένεις και από αλλού σου έρχεται. Και πάλι καλά που δεν μας προτείνει να μιμηθούμε τη Βρετανία του 19ου αιώνα να χρειαστούμε εκατό χρόνια για να ξοφλήσουμε τα δημόσια χρέη μας. Προτείνει όμως, και σε αυτό συμφωνεί με τον πρωθυπουργό μας, να γίνει ό,τι έγινε με το γερμανικό χρέος το 1953. Να διαγράψουν οι δανειστές μας το χρέος, όπως οι Σύμμαχοι τότε κατά το μεγαλύτερό του μέρος. «Γιατί να τους αρνηθούμε [στους Έλληνες] αυτό που προσφέραμε στους Γερμανούς;» Η Βρετανία τον 19ο αιώνα, μετά τους ναπολεόντειους πολέμους, και η Γερμανία, μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, ήταν οι μόνες χώρες της Ευρώπης που είχαν ποτέ δημόσια χρέη μεγαλύτερα από το σημερινό δικό μας.

Αυτήν τη θέση διατύπωσε ο διάσημος πλέον Γάλλος οικονομολόγος Thomas Piketty (1971-...) σε ομιλία του την 20η του τρέχοντος μηνός στο Βερολίνο, κατά τη βράβειυσή του με το βραβείο πολιτικού βιβλίου από το ίδρυμα Ebert Stiftung. Ο δήμαρχος του Αμβούργου Olaf Scholz, σοσιαλδημοκράτης, στην προγραμματισμένη σχετική συζήτηση, εσχολίασε: «Η απάντηση είναι ότι βρισκόμαστε σε μιάν άλλη κατάσταση [...] Πρέπει πρώτα να πούμε στον κόσμο ποια είναι η σωστή μεταρρυθμιστική στρατηγική για το μέλλον και ύστερα τι μπορούμε να κάμουμε με τα χρέη. [...] ...και η χώρα να προχωρήσει σε βαθιές μεταρρυθμίσεις...» (βλ. Le Monde, 21^{ης} Μαΐου, ανταπόκριση από το Βερολίνο του Frederic Lemaître).

Ο Piketty απέκτησε παγκόσμια φήμη με το βιβλίο του “Le capital au XXIe siècle” (‘ΚΕΦΑΛΑΙΟ στον Εικοστό-Πρώτον Αιώνα’, μετάφραση Ελίζας Παπαδάκη, έκδ. ΠΟΛΙΣ, 2014). Έγινε δεκτό με μεγάλο θαυμασμό στις ΗΠΑ από τους “φιλελεύθερους” οικονομολόγους. Ο νομπελίστας οικονομολόγος, καθηγητής στο Princeton University, Paul Krugman (1953- ...): «Ο Πικετί έχει μεταμορφώσει την οικονομική συζήτηση ... Ποτέ δεν θα ξαναμιλήσουμε για τον πλούτο και την ανισότητα όπως μιλούσαμε μέχρι τώρα» (βλ. The Athens Review of Books, Ιούνιος 2014). Έγινε best-seller στην Αμερική και σε πολλές άλλες χώρες, μεταξύ των οποίων και η δική μας. Στο βιβλίο υποστηρίζεται ότι ο ρυθμός αυξήσεως της αποδόσεως του κεφαλαίου στις ανεπτυγμένες χώρες είναι σταθερά υψηλότερος από τον ρυθμό της οικονομικής αναπτύξεως και ότι αυτό θα έχει ως συνέπεια τη συνεχή αύξηση της οικονομικής ανισότητας.

Τη θεωρία του Piketty επιχειρεί να ανατρέψει ένας μπλόγκερ, διδακτορικός σπουδαστής οικονομικών του M.I.T., ο Μάτ Ρόνλι (Matt Rognlie, βλ. Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 10-13ης Απριλίου 2015). Αυτή η απρόσμενη και παράτολμη ενέργεια ενός νεαρού δίνει και σ’ εμέ (όχι λόγω νιάτων, λες λόγω παλιμπαιδισμού;) το κουράγιο να συγκρουστώ “εγώ μικρός αυτός μεγάλος” να διαφωνήσω παραθέτοντας κάποιες σκέψεις μου για τον άσχετο χαρακτήρα της προτάσεως Piketty.

Στην ανόργανη φύση το ίδιο γεγονός παράγει πάντοτε το ίδιο αποτέλεσμα. Άμα φτάσει η θερμοκρασία του στους 100°, το νερό θα αρχίσει να βράζει. Στον ζωντανό κόσμο η αρχή ισχύει όχι όμως με την ίδια νομοτέλεια. Και ανάποδα. Δεν μπορεί να εφαρμοστεί η γερμανική διαδικασία του 1953 στην περίπτωση της σημερινής Ελλάδος διότι δεν υπάρχει καμιά ομοιότητα πίσω από τις δύο περιπτώσεις στα αίτια που τις εδημιούργησαν

και στη μορφή, την οποίαν έχουν πάρει. Τη Γερμανία της δεκαετίας του 1930 οδήγησαν στον ολοκληρωτισμό της χειρότερης μορφής το ασήκωτο βάρος των επανορθώσεων, ο υπερπληθωρισμός και το κύμα βίας στους δρόμους. («The German economy had been tortured for a decade first by reparations, then by hyperinflation [...] What is more the rising tide of street violence to which Nazi gangs greatly contributed ...», σελ. 967, 'EUROPE - A History' υπό Norman Davies, εκδ. Oxford University Press, 1996). Κατά πρώτον, είναι αυτά που πρέπει να αποφύγουμε. Είναι αυτά που θα έχει ως συνέπεια η άτακτη χρεοκοπία και αφεύκτως μία επάνοδος στη δραχμή.

Μετά τη μικρή παρέκβαση, επάνοδος στην κανονική ροή των σκέψεων. Αυτή η κατάσταση είναι ένα από τα αίτια που οι Σύμμαχοι εφέρθηκαν προς τη Γερμανία διαφορετικά το 1953 από τη δεκαετία του 1930' μετά τη Συνθήκη των Βερσαλλιών (1919). Για να αποφευχθούν, δηλαδή, αποτελέσματα παρόμοια των μετά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο. Και ακολούθησε η γνωστή εξέλιξη με την καταλυτική συμβολή ενός νέου παράγοντα. Αποφασίστηκε στο Λονδίνο το 1953 η διαγραφή του γερμανικού χρέους, διότι ο κόσμος αμέσως μετά την λήξη του πολέμου διχάστηκε σε μία περίεργη, ακραίας εντάσεως εχθρότητα μεταξύ των πρώην συμμάχων και επιδόθηκε σε έναν ασυγκράτητον ανταγωνισμό εξοπλισμών' είναι ο γνωστός μας ψυχρός πόλεμος μεταξύ Σοβιετικής Ενώσεως και Δυτικού Κόσμου. Ένας αγώνας ζωής ή θανάτου. «Για τους Αμερικανούς όμως, η αποτελεσματική ανόρθωση της Ευρώπης ως μέρος της αντισοβιετικής στρατιωτικής συμμαχίας που ήταν το λογικό συμπλήρωμα του Σχεδίου Μάρσαλ - η Οργάνωση του Βορειοατλαντικού Συμφώνου (NATO) το 1949 - έπρεπε ρεαλιστικά να στηριχθεί στην οικονομική ισχύ της Γερμανίας, ενισχυμένης με τον στρατιωτικό επανεξοπλισμό της». Αυτά γράφει στη σελίδα 308 του βιβλίου του 'Η ΕΠΟΧΗ ΤΩΝ ΑΚΡΩΝ - Ο Σύντομος Εικοστός Αιώνας 1914-1991' (μετάφραση Βασίλη Καπετανγιάννη, έκδ. ΘΕΜΕΛΙΟ, 1995), ο σοβαρός μαρξιστής ιστορικός (υπάρχει και αυτό το είδος' σπάνιο βέβαια) Eric Hobsbaum (1917-2012). Για τον ίδιο λόγο, εν συνεχεία, η Γερμανία έγινε δεκτή στο NATO. Εξ άλλου οι Γάλλοι και λοιποί Δυτικοευρωπαίοι εχρειάζονταν τη Γερμανία και ως buffer state ή, μην το υποτιμάτε, ως ενδεχόμενο θέατρο διεξαγωγής στρατιωτικών επιχειρήσεων σε περίπτωση θερμού πολέμου.

Τη χώρα μας, όταν την είχαν ανάγκη, την εχρηματοδότησαν με το δόγμα Τρούμαν και το σχέδιο Μάρσαλ. Επίσης μας έμπασαν στο NATO. Τώρα τι να μας κάμουν; Με τα ηλίθια (αυτοκαταστροφικά δηλαδή) καμώματά μας από το 1967 έχουμε γίνει (με πολύ λίγες μικρές διακοπές) μάλλον πρόβλημα παρά χρήσιμη διεθνώς παρουσία. Στην Ευρώπη μας εδέχθηκαν λόγω διαχειρίσιμου μεγέθους' και της εμμονής ενός statesman. Πού να ήξεραν! Οι βασικοί τότε υποστηρικτές μας, ο Helmut Schmidt και ο Giscard d' Estaing, εκφράζουν τώρα μεταμέλεια.

Στο διαδίκτυο κυκλοφορεί άρθρο, με ημερομηνία 19 Μαΐου 2015, της εταιρείας διεθνών πληροφοριών και αναλύσεων Stratfor Global Intelligence με τον τίτλο The Problems Foreign Powers Find in the Balkans. Η πρώτη φράση: «Η Ρωσία, η Τουρκία και η Δύση όλες μοιράζονται [στα Βαλκάνια] έναν αντίπαλο: την πολιτική αστάθεια». Σε δύο χιλιάδες περίπου λέξεις ουδεμία μνεία ή αναφορά περί Ελλάδος. Σαν να μην υπάρχει! Αντιθέτως η FYROM επανειλημμένως αναφέρεται ως σκέτη Macedonia.

Κατάληξη: Το 1953 δεν ήταν 1919 ή 1930. Και το 2015 δεν είναι 1953. Αυτές τις απλές σκέψεις ο μεγάλος πλέον Piketty προφανώς τις απορρίπτει κάπως απαξιωτικά. Δεν μπορεί να μην επέρασαν από το μυαλό του! Του το υπενθύμισε, εξ άλλου, ο δήμαρχος του Αμβούργου. Και εμείς; Εμείς να πάψουμε να τρεφόμαστε με αυταπάτες. Να προσγειωθούμε!

25 Μαΐου 2015

Νικ. Λ. Γ. Λιναρδάτος